2024/2322

10.10.2024 г.

РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2024/2322 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 11 април 2024 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейския орган за ценни книжа и пазари за финансовата 2022 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейския орган за ценни книжа и пазари за финансовата 2022 година,

— като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0103/2024),

А. като има предвид, че според отчета за приходите и разходите ([1]) на Европейския орган за ценни книжа и пазари („Органа“) неговият окончателен бюджет за финансовата 2022 година възлиза на 68 068 551 EUR, което представлява увеличение с 12,32 % спрямо 2021 г.; като има предвид, че Органът се финансира чрез вноска от Съюза (17 301 544 EUR, представляващи 25,41 % от общия бюджет), вноски от националните надзорни органи на държавите членки (27 293 765 EUR, или 40,10 %) и такси, получени от поднадзорните организации (22 228 234 EUR, или 32,66 %);

Б. като има предвид, че в своя доклад относно годишните отчети на Европейския орган за ценни книжа и пазари за финансовата 2022 година („доклада на Палатата“) Сметната палата („Палатата“) заявява, че е получила достатъчна увереност, че годишните отчети на Органа са надеждни и че свързаните с тях операции са законосъобразни и редовни;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва със задоволство, че усилията за контрол на бюджета през финансовата 2022 година са довели до степен на изпълнение на бюджета от 98,78 %, което представлява малко намаление с 1,17 % спрямо 2021 г.; отбелязва, че степента на изпълнение на бюджетните кредити за плащания е 89,83 %, което представлява леко намаление с 0,08 % спрямо предходната година;

2. отбелязва въз основа на становището на Органа от 5 юли 2023 г. по отношение на последващите мерки, предприети с оглед на освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Органа за финансовата 2021 година (наричано по-долу „становището на Органа“), че предвид нарастващата сложност на бюджетната му структура Органът счита, че е необходимо да се преразгледа неговият модел на финансиране чрез такси, за да може да реагира адекватно и бързо на значителни промени на финансовите пазари, като същевременно е в състояние да управлява по-ефективно нарастващия брой източници на такси, произтичащи от преки надзорни правомощия;

Резултати от дейността

3. отбелязва, че Органът използва определени мерки, като ключови показатели за резултатите от дейността, за да прави оценка на добавената стойност, осигурявана от неговите дейности, и други мерки, за да подобри управлението на своя бюджет; приветства Органа, че е изпълнил 90 % от работната си програма за 2022 г., като повечето от неговите ключови показатели за резултатите от дейността са постигнати или надвишени;

4. приветства действията на Органа в отговор на геополитическите предизвикателства през 2022 г.; отбелязва в този контекст, че Органът е засилил своите дейности по наблюдение на риска и надзор в отговор на непровокираното и незаконно нашествие на Русия в Украйна, като е осигурил повишена бдителност при оценката на потенциалното въздействие върху финансовите пазари на Съюза и е предприел необходимите действия за гарантиране на стабилността на пазара и защитата на инвеститорите; отбелязва също така, че в контекста на енергийната криза Органът е оповестил публично своята оценка на високо равнище относно областите, за които Комисията е поискала информация относно мерките за ограничаване на прекомерната нестабилност и за облекчаване на напрежението върху ликвидността за нефинансовите контрагенти, осъществяващи дейност на пазарите на газ и електроенергия, и е приел временни извънредни мерки за справяне с тези ограничения по отношение на ликвидността;

([1]) ОВ C 38, 31.1.2023 г., стр. 84.

5. отбелязва, че през 2022 г. стратегическите приоритети на Органа са били съсредоточени върху три междусекторни теми, а именно подкрепа за развитието на стабилни капиталови пазари, насърчаване на устойчивите финанси и иновациите и стимулиране на иновациите и цифровизацията; приветства факта, че Органът е постигнал резултати по тези приоритети през 2022 г. чрез редица действия, като предоставяне на техническа информация на Комисията относно аспектите на защитата на инвеститорите в прегледа на Втората директива за пазарите на финансови инструменти (ДПФИ II) и на Регламента за пазарите на финансови инструменти и във връзка със Акта за допускането до търговия, публикуването на пътната карта на Органа за устойчиви финанси за периода 2022—2024 г. и издаването на предупреждения до инвеститорите и националните компетентни органи (НКО) относно рисковете във връзка с криптоактиви, наред с другото;

6. признава постиженията на Органа през 2022 г., която беше значителна година от гледна точка на сближаването на надзорните практики, с няколко общи надзорни действия, три големи партньорски проверки в допълнение към задължителната годишна партньорска проверка на централните контрагенти, включително проверка, в която подробно се разглеждат действията, предприети от НКО във връзка с премествания след оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, и първите препоръки, отправени от Органа към НКО съгласно член 16 от регламента за неговото учредяване, с цел структурно укрепване на надзорния подход и капацитета на НКО;

7. отбелязва публикуването от Органа през 2022 г. на доклад относно европейския пазар на квоти за емисии и деривати, в който се предлагат редица политически препоръки за подобряване на прозрачността и мониторинга на пазара, както и координацията от страна на Органа на първото по рода си тайно пазаруване сред няколко НКО и привеждането в изпълнение на новата стратегия на Органа за периода 2023—2028 г.;

Ефикасност и успехи

8. отбелязва, че Органът продължава да се стреми към повишаване на ефективността и полезни взаимодействия в своите области на дейност; отбелязва в този контекст, че Органът е извършил оценка на годишната си работна програма с цел повишаване на ефективността чрез ефективно разпределяне на ресурси в отговор на външни фактори, например нашествието на Русия в Украйна, включително по отношение на законодателните предложения относно единната европейска точка за достъп, които първоначално не бяха предвидени в годишната работна програма на Органа за 2022 г.; приветства факта, че като част от своята стратегия за ефективност Органът продължава да споделя счетоводител с Европейския банков орган;

9. отбелязва някои от вътрешните мерки, въведени за повишаване на ефективността и постигане на полезни взаимодействия, като пълно вътрешно преразпределение, което е позволило на Органа да поеме нови правомощия и задачи, без да са необходими допълнителни ресурси, по-нататъшно оптимизиране на ресурсите в областта на обществените поръчки чрез присъединяване към по-голям брой междуинституционални процедури и чрез ръководене на големи междуведомствени обществени поръчки, опростяване на процесите в областта на бюджетното управление и инвестициите в аудиотехника, съоръжения за видеоконферентна връзка, както и инструменти за гласуване, осъществени по време на пандемията, които създават условия за работа от разстояние; отбелязва освен това, че Органът планира провеждането на по-малко командировки за своите служители и на повече дистанционни заседания в бъдеще, като по този начин ще увеличи гъвкавостта си и ще намали разходите;

10. потвърждава, че всички административни и спомагателни функции на Органа, а именно процеси в областта на човешките ресурси, етиката, финансите, обществените поръчки и управлението на съоръженията, са цифровизирани вече от няколко години, като по този начин се прилага политика на работа без използване на хартия; отбелязва, че през 2022 г. инфраструктурата за информационни и комуникационни технологии на Органа мигрира към публичния облак, като се очакват икономии при разрастването на системите; приветства факта, че през четвъртото тримесечие на 2022 г. Органът е започнал процеса на въвеждане на инструмента за управление на обществените поръчки;

Политика относно персонала

11. отбелязва, че към 31 декември 2022 г. щатното разписание е изпълнено на 87,60 %, като са назначени 219 срочно наети служители от общо 243 работни места за тази категория служители, разрешени съгласно бюджета на Съюза, спрямо 250 разрешени длъжности през 2021 г.; отбелязва, че освен това през 2022 г. за Органа са работили 91 договорно наети служители и 12 командировани национални експерти;

12. отбелязва, че през 2022 г. броят на служителите се е увеличил с 45 % спрямо 2021 г.; отбелязва освен това, че по отношение на географския баланс служителите на Органа, а именно срочно наети служители, договорно наети служители и командировани национални експерти, са включвали в края на 2022 г. 24 различни националности на Съюза; припомня, че е важно да се гарантира балансирано географско представителство сред ръководството на Органа и служителите му като цяло;

13. приветства факта, че Органът се доближава до постигането на баланс между половете на управленско равнище и на равнище служители; отбелязва разпределението по пол сред членовете на висшето и средното ръководство на Органа, при които 16 от общо 30 са жени (53 %); отбелязва разпределението по пол сред членовете на Управителния съвет на Органа, при които четирима от общо седем са мъже (57 %); отбелязва разпределението по пол сред служителите на Органа като цяло, със 175 мъже (54 %) от общо 322 служители;

14. потвърждава, че Органът има политика за защита на личното достойнство и за предотвратяване на психическия и сексуалния тормоз; приветства факта, че през 2022 г. не са докладвани случаи на тормоз, не са провеждани, нито приключвани вътрешно разследвания по такива случаи, нито са завеждани съдебни дела; приветства освен това работата на Органа по разработването на политика в областта на многообразието и приобщаването;

Обществени поръчки

15. отбелязва, че през 2022 г. Органът е ръководил 14 процедури за възлагане на обществени поръчки, три от които открити процедури в областта на информационните технологии на обща стойност 99,4 милиона евро;

16. припомня въз основа на доклада на Палатата относно годишните отчети на Органа за 2021 г. констатацията относно решението на Органа да започне процедура на договаряне, без да я обявява, което е в нарушение на точка 3.1 от приложение I към Финансовия регламент ([2]); отбелязва въз основа на становището на Органа, че липсата на предварително публикуване е обоснована от специфичния обхват на обществената поръчка и е надлежно документирана впоследствие, като освен това се подчертава, че са предприети всички необходими мерки за предотвратяване на подобна ситуация в бъдеще;

17. обръща внимание на бележка IV.1 към годишните отчети на Органа за 2022 г., в която се посочва несигурност, свързана с изхода от дело (*UniSystems Luxembourg u Unisystema systimata plioforikis/ESMA*) във връзка с решението в рамките на съвместна процедура за възлагане на обществена поръчка, оспорено от кандидат пред Общия съд на Съюза;

Предотвратяване и управление на конфликти на интереси и прозрачност

18. отбелязва, че през 2022 г. Органът е преразгледал политиката относно конфликтите на интереси за лица, които не са служители, която политика обхваща служителите, командированите национални експерти и стажантите; приветства Органа за предприемането на няколко действия за повишаване на осведомеността относно конфликтите на интереси и етичните правила, включително чрез провеждане на въвеждащо обучение за новопостъпили служители, и за провеждане на мероприятие на вниманието на всички служители, за да се запознаят с основните факти и цифри в етиката, да им се предоставят задълбочени разяснения относно работата с финансовите инструменти и да се сподели информация относно приоритетите за 2022 г.;

19. отбелязва, че по отношение на годишните декларации за конфликти на интереси, проверени от Органа през 2022 г., не са повдигнати въпроси, свързани с потенциални конфликти на интереси; отбелязва, че в допълнение към годишните декларации през 2022 г. Органът е разгледал и оценил значителен брой искания и декларации от служители, а именно 54 декларации при процедури за подбор, 13 декларации за възмездна дейност на съпруга/съпругата, 41 искания за външна дейност, 21 искания за публикуване или изказване, 23 искания за работа с финансови инструменти, десет искания за дейност по време на отпуск по лични причини и десет декларации за планирана дейност след напускане на Органа; отбелязва в този контекст, че макар по-голямата част от декларациите да не са породили опасения във връзка с конфликт на интереси, в два случая е била препоръчана промяна в състава на комисията за подбор, а в един случай са били наложени предпазни мерки по отношение на служител на ръководна длъжност, напускащ Органа, като спиране на достъпа до поверителна информация и забрана в продължение на една година за лобиране сред служителите;

20. приветства факта, че Органът публикува автобиографиите и декларациите за интереси на членовете на Управителния съвет и на ръководните си кадри; приветства прозрачността, с която Органът докладва за срещите на свои служители с външни заинтересовани лица, и факта, че предоставя достъп до тази информация на своя уебсайт;

([2]) Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

21. припомня въз основа на доклада на Палатата относно годишните отчети на Органа за финансовата 2021 година констатацията на Палатата относно установените слабости в системите на Органа за управление и контрол, свързани с конфликт на интереси; отбелязва в този контекст, че през 2022 г. екипът по етика на Органа е въвел практика на систематично събиране на декларации за интереси от лицата, атестиращи висшите ръководители, за да се гарантира, че не възникват рискове от конфликт на интереси по време на процеса на оценка на висшите ръководители на Органа; припомня също така, че Съветът на надзорниците прие изменена политика относно конфликтите на интереси, за да въведе изрично изискване за лицата с конфликт на интереси, т.е. членове на Управителния съвет, заместници или координатори на НКО, да напускат залата при разисквания по съответната точка и да се въздържат от гласуване в писмени процедури; приветства Агенцията за това, че е разгледала констатацията на Палатата, която понастоящем се счита за приключена;

Вътрешен контрол

22. приветства годишната оценка на системата за вътрешен контрол на Органа и заключението, че тя е на разположение и функционира добре; отбелязва, че Органът е използвал 77 показателя за вътрешен контрол, като е обхванал всички принципи за вътрешен контрол и е установил общо 42 недостатъка, повечето от които маловажни или умерено съществени, като никой от тях не поставя под въпрос наличието и правилното функциониране на принципите за вътрешен контрол; отбелязва, че посочените възможности за подобрение са свързани основно с компонентите „контролна среда“, „контролни дейности“ и „информация и комуникация“;

23. отбелязва, че Органът е бил одитиран от Службата за вътрешен одит на Комисията във връзка с управлението на данните през 2022 г., като признава постиженията, постигнати при създаването на рамката за управление на данните, както и продължаващите усилия за определяне на по-съгласувано виждане за дейностите по управление на данните; отбелязва въпреки това, че Службата за вътрешен одит е установила слабости както в проектирането, така и в ефективното и ефикасно прилагане на системите за вътрешен контрол, създадени за процесите на управление на данните, и е отправила пет препоръки, две от които много важни; призовава Органа да предприеме действия във връзка с тези слабости и да докладва на органа по освобождаване от отговорност за постигнатия напредък в това отношение;

24. отбелязва, че след годишната си оценка на организационния риск Органът е установил рискове през 2022 г., например уязвими и по-нестабилни пазари, които могат да засегнат финансовата стабилност, да изложат на риск инвеститорите и да увеличат надзорния риск за Органа, риска от недостатъчни ресурси или липса на експертен опит в някои области с оглед на адаптирането към новите предизвикателства и риска от кибератака, насочена срещу Органа и засягаща сигурността на информационните системи; призовава Органа да предприеме всички действия за смекчаване, необходими за отстраняването на тези рискове;

Други коментари

25. приветства Органа за официалното признание, получено за неговата система за управление на околната среда по EMAS (Схемата на Европейския съюз за управление по околна среда и одит), и за получаването на регистрация по EMAS през 2022 г.; приветства освен това Органа за неговия ангажимент да насърчава и интегрира във възможно най-голяма степен свързаните с околната среда изисквания в своите процедури за възлагане на обществени поръчки; отбелязва със задоволство въз основа на доклада на Палатата, че Органът е сред агенциите, които изготвят годишна декларация за околната среда;

26. отбелязва, че през 2022 г. Органът, заедно с другите европейски надзорни органи, е отправил предупреждения към потребителите във връзка с високорисковите и спекулативните дейности, свързани с редица криптоактиви;

27. по отношение на други забележки, придружаващи решението за освобождаване от отговорност, които имат хоризонтален характер, препраща към своята резолюция от 11 април 2024 г. ([3]) относно резултатите от дейността, финансовото управление и контрола на агенциите.

([3]) Приети текстове, P9_TA(2024)0280.